

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОСТЬ М. - О. І., ФЕНЦИК О. М. Теоретичні засади формування інформаційної культури майбутніх менеджерів освіти	116
КРЕМІНЬ У.М. Організація інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти як наукова проблема	118
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості освіти	120
КУРИЛО Л.Ф. Інклюзивна освіта студентів як психолого-педагогічний феномен.....	123
КУС Б.І., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки.....	126
КУШНІР І.І., БЕРЕНИЧ В.І. Шляхи формування здорового способу життя у студентів фахового коледжу	131
КУШНІР І.І., КАЮК О.А. Особливості самореалізації педагогів у професійній діяльності	133
КУШНІР І.І., КУРИЦЯ Н.В. Використання сучасних технологій навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти	134
КУШНІР М. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя дітей дошкільного віку	136
КУШНІР І.І., СВІТЛИНЕЦЬ І.М. Шляхи розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх учителів на етапі навчання в магістратурі	138
ЛБА О.М., ГАЙНАЛІЙ В.В. Професійний саморозвиток учителя: теоретичні основи.....	140
ЛБА О.М., ПРИЙМИЧ А.В. Психолого-педагогічні особливості пізнавальної активності молодших школярів	142
ЛІСЦЬКІ М.С. З історії становлення та розвитку професії вчителя в Мукачівській державній вчительській семінарії	144
ЛОКЕС К.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Формування дослідницької компетенції і навичок самостійної роботи учнів початкової школи в умовах екскурсії	147
ЛОМАГА К.В., БАРНА Х.В. Основні завдання виховання дитини дошкільника в родині	149
МАГЕРОВИЧ К.В., ЧЕКАН О.І. Історичний аспект дослідження аутистичних порушень	151
МАЙБОРОДА І. Е. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування художньої культури майбутніх учителів початкової школи	154
МАКАРА Ж.М., ЛАВРЕНОВА М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України	156
МАРГІТИЧ А.І. Організаційна культура коледжу: цінності та норми для студентів і викладачів	158
МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М. Модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи	160
МИКУЛІНА А. К. Модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства	162
МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В. Навчання декоративного ліплення дошкільників за мотивами народної іграшки та кераміки	164
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Екологічне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільника	166
МОЛНАР Т.І., СОЛОВЙОВ Д.С. Поняття управлінської культури менеджера освіти.	169
МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В. Сутність та функції освітнього маркетингу	171
МОЧАН Т.М. Практична підготовка педагогів у сучасних умовах	173
ОЖОГАНІЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект	175

Література

1. Білоусова С. В. Маркетинг освітніх послуг: стан, тенденції, перспективи / С. В. Білоусова // Бізнес-Навігатор . – 2015. – № 1 (36). – С. 39-43.
2. Григораш В. В. Освітній маркетинг – нова функція управління навчальним закладом / В. В. Григораш // Управління школою. – 2014. – №7 – 9 берез. – С.2-25.
3. Мороз І. В. Менеджмент і маркетинг в освіті : навч.- метод. посіб. / І. В. Мороз. – К. : Освіта України, 2005. – 142 с.
4. Шоробура І. М. Менеджмент вищої освіти : навч. посіб. / І. М. Шоробура, Є. В. Долинський, О. О. Долинська. – Хмельницький : ПП Заколотний М.І., 2015. – 259 с.

УДК 378.091

МОЧАН Т.М.,
Мукачівський державний університет

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасні процеси, що відбуваються сьогодні в системі освіти, вказують на необхідність посилення практичної підготовки майбутніх педагогів як умови їх ефективної професійної діяльності в процесі реформування системи загальної середньої освіти. У цьому контексті педагогічні практики мають унікальний прихований потенціал щодо посилення фахової спрямованості професійної підготовки спеціалістів педагогічних спеціальностей у закладах вищої освіти.

Це питання також актуалізувалося у зв'язку з прийняттям Концепції розвитку педагогічної освіти в Україні, де зокрема сказано, що «проблемою, яка потребує розв'язання, є дисбаланс між запитами українського суспільства на висококваліфікованих педагогічних працівників та реальним станом педагогічної освіти, а також результатами діяльності закладів освіти і готовністю педагогічних працівників до реалізації освітніх реформ в Україні» [1].

Теоретичною основою розв'язання проблеми підготовки фахівців у закладах вищої освіти є праці українських і зарубіжних учених Н. Волкової, С. Гончаренка, В. Лунячека, П. Підкасистого, С. Сисоєвої та ін.

Слід зазначити, що термін «підготовка» тлумачать як запас знань, навичок, досвіду й т. ін., набутого в процесі навчання, практичної діяльності [2, с. 28].

Деякі автори засвідчують, що зміст поняття «професійна підготовка» – це не лише «запас знань» майбутніх фахівців, а і його нова «інтегративна якість», для якої є характерним певний рівень розвитку особистості майбутніх педагогів, сформованість їх компетентності. Однією з основних умов підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів є така організація цього процесу, яка тлумачить передання знань студентові й формування в нього професійно необхідних умінь і навичок не як самоціль, а лише як засіб досягнення головної мети навчання – пробудження в кожному конкретному суб'єкті діяча, здатного творчо й самостійно виконувати завдання, заохочування учнів до вивчення географічної науки [3; 4].

В. Кремень у своїх роботах наголошує на тому, що вимоги сучасного суспільства ставлять завдання змінити всю систему підготовки майбутнього педагога [5, с. 137 – 142].

Сучасний етап розвитку системи освіти характеризується пошуком нових форм і методів професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів. Важливе місце серед них посідає педагогічна практика. Особливості цієї діяльності полягають у тому, що вона спрямована на конкретну професіоналізацію та збільшує можливості самореалізації майбутніх педагогів, мобілізує особистісний потенціал та виявляє приховані здібності студента, забезпечує появу ідей у ситуації вирішення педагогічної проблеми, допомагає усвідомленню та почуттю задоволення від власної діяльності.

Питання професійної підготовки фахівців отримали широке тлумачення у вітчизняній науковій літературі, зокрема В. Рибалка визначає професійний розвиток, як процес формування суб'єкта професійної діяльності, тобто системи певних властивостей в умовах неперервної професійної освіти, самовиховання та здійснення професійної діяльності [6].

Л. Мітіна зазначає, що «професійний розвиток є невід'ємним від особистісного – в основу і того, й іншого покладається принцип саморозвитку, який детермінує здатність особистості перетворювати власну життєдіяльність у предмет практичного видозмінення, що призводить до вищої форми життєдіяльності особистості – творчої самореалізації» [2, с. 29].

Без сумніву, шляхи модернізації українських закладів вищої освіти повинні корелюватись із цільовими завданнями вищої освіти, що задекларовані у міжнародних документах. Зокрема, в документах ЮНЕСКО зазначається, що вища освіта включає соціальну відповідальність для покращення розуміння багатогранних проблем, які мають соціальний, економічний, науковий, культурний виміри і нашу здатність відповідати їм; вона є суспільним благом і стратегічним імперативом для усіх рівнів освіти, основою для дослідження, інновації і творчості. На вищу освіту покладається обов'язок у сприянні здобуття освіти соціально відповідальними громадянами, які прагнуть до миру, захисту прав людини і цінностей демократії. Відтак, навчання у вишах має бути актуальним та прогностичним (повинно як відповідати, так і передбачати соціальні потреби); сприяти формуванню у студентів критичного і незалежного мислення, здатності до навчання упродовж життя. Основними функціями закладів вищої освіти визначаються дослідження, навчання і послуги громадськості [7].

Література

1. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
2. Митина Л. М. Личностное и профессиональное развитие человека в новых социально-экономических условиях / Л. М. Митина // Вопросы психологии. – 1997. – № 4. – С. 28–39.

3. Книга для вчителя географії : довід.-метод. видання / упоряд. Н. В. Бескова, В. М. Проценко. – Харків : ГОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 288 с.
4. Маслоу А. Самоактуалізація. Мир человеческих проблем : хрестоматія / А. Маслоу [сост. К. Сельченок]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.aquarun.ru/psih/probl/probl2.html>.
5. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. / В. Г. Кремень – Київ : Грамота, 2005. – 448 с.
6. Рибалка В. В. Професійний розвиток. Енциклопедія освіти / В. В. Рибалка / відповід. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 733 с.
7. Всесвітня конференція з вищої освіти – 2009: «Нова динаміка вищої освіти і науки для соціальної зміни і розвитку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952_011?lang=ru

УДК 378:373.2.011.3-051:37.013.3(043.2)

ОЖОГАНИЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю.,
Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

В умовах модернізації системи дошкільної освіти, відбувається зміна вимог до професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти. Головною метою таких освітніх новацій має стати підготовка конкурентоздатного на ринку праці, висококваліфікованого, професійно компетентного, креативного фахівця, який вільно володіє набутими вміннями і навичками, прагне до професійного зростання, соціальної і фахової мобільності. Адаже, компетентний вихователь виступає запорукою виховання компетентного дошкільника, який є новою генерацією української нації, особистості, яка зможе успішно реалізовувати себе в майбутньому.

Актуальність і потреба якісної професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти в Україні засвідчено низкою наукових досліджень. А саме: окремі аспекти підготовки фахівців дошкільної освіти, їхнього професійного становлення, формування педагогічної майстерності розглянуто у працях Л. Артемової, Н. Гавриш, О. Дубасенюк, Л. Зданевич, І. Зязюна, К. Крутія, Н. Лисенко, Н. Ничкало, Т. Танько, І. Шоробури та інших, формування готовності майбутніх вихователів до інноваційної діяльності розглянуто у роботах К. Балаєва, М. Лах, Л. Машкіної; особливості підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дошкільників стали об'єктом дослідження Л. Врочинської, Г. Борин та ін.; розвиток професіоналізму та фахової компетентності майбутніх вихователів у системі вищої освіти висвітлено в роботах Л. Загородної, О. Листопад, І. Рогальської, Т. Швець та ін.

Для визначення і характеристики проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти насамперед розглянемо поняття «підготовка», «професійна підготовка».

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>